

perk, wanneer het mechanisme van de veranderingen en de wetten, die deze beheerschen, niet volledig aan ons bekend zijn. Wanneer men gedurende 100 jaren een variabiliteit van de soort heeft waargenomen, is het een te groote extrapolatie, wanneer men daaruit conclusies trekt voor een periode van 100.000 jaar. Maar wanneer men 100 jaren lang een soort constant heeft gezien, dan is het anderzijds nog niet geoorloofd daaruit af te leiden, dat zulk een soort ook een periode van 100.000 jaren constant is geweest. En wanneer men, op grond van den Bijbel, zou poneeren, dat de soorten, waarin wij thans dierenwereld en plantenwereld verdeelen, vóór 100.000 jaren in denzelfden vorm en gedaante bestonden, dan is deze conclusie m.i. ook te gewaagd. Wij zullen moeten erkennen, dat wij van de praehistorische biologie heel weinig weten.

Maar laten wij terugkeeren tot het boek van Hepp. Deze wil niets weten van den hoogen ouderdom van aardlagen. Hij ziet daarin een offer op het altaar der evolutieeler, die hij verfoeit. Maar vele Christenen, zoo klaagt hij, hebben de witte vlag geheschen. Zij willen de Schrift de millioenen laten verschaffen, die de ongeloovige wetenschap noodig heeft. Men moet dan den Bijbel de duimschroeven aanleggen. Men noemt het wel niet zoo, maar men spreekt van een reconciliatie-theorie. Het is echter Christus en Belial met elkaar in overeenstemming brengen. Nu sta ik persoonlijk nogal sceptisch tegenover de reconciliatie-theorie, of de concordistische opvatting, die de dagen in Genesis 1 als tijdperken beschouwt. Maar toch wil ik een woord van protest laten hooren, dat een theorie, die mannen als Prof. Bavinck en Prof. A. Kuyper hebben verdedigd, of althans mogelijk geacht, op een dergelijke wijze wordt besproken.

Hepp geeft dan zijn eigen theorie over de geologische aardlagen. Deze biedt een merkwaardig staal van de deductieve methode, die de auteur in zijn tweede lezing zoo heeft aangeprezen. Hij zegt, dat uit de Schrift volgt, dat de dood, ook voor dieren, in de wereld is gekomen door den zondeval van den mensch in het Paradijs. In ieder geval de dood als physisch kwaad. Maar dat is de dood der fossielen. Vele zijn een gewelddadigen dood gestorven. Dit blijkt uit het voedsel in hun kaken en andere omstandigheden. Er is geen vergankelijkheid zonder zonde. De aardlagen, waar fossielen in voorkomen, zijn dus na Genesis III ontstaan. De mensch is even oud als de fossiele dierenwereld.